

САОПШТЕЊЕ FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА/ YEAR XI

САРАЈЕВО, 25.01.2018.

БРОЈ/ NUMBER: 12

ЕКОНОМСКЕ СТАТИСТИКЕ *ECONOMIC STATISTICS* ИНДЕКС ПОТРОШАЧКИХ ЦИЈЕНА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ У ДЕЦЕМБРУ 2017. ГОДИНЕ *CONSUMER PRICE INDEX IN BOSNIA AND HERZEGOVINA IN DECEMBER 2017*

У децембру 2017. године на мјесечном нивоу није било промјене кретања цијена.

Цијене производа и услуга које се користе за личну потрошњу у Босни и Херцеговини мјерене индексом потрошачких цијена, у децембру 2017. године у односу на претходни мјесец, у просјеку нису забиљежиле промјене.

Више цијене у одјељцима Пријезова, Алкохолних пића и духана, Становања, воде, електричне енергије, плина и других енергената.

Посматрано по одјељцима према намјени потрошње (COICOP), у децембру 2017. године у односу на претходни мјесец, у просјеку је забиљежен раст цијена у одјељцима Прејезова за 0,9%, Алкохолних пића и дувана за 0,1%, Становања, воде, електричне енергије, гаса и других енергената за 0,1%.

Ниже цијене у одјељцима Одјећа и обућа, Намјештај, кућни апарати и редовно одржавање куће, Остала добра и услуге, Здравство, Рекреација и култура те Ресторани и хотели.

Посматрано по одјељцима према намјени потрошње (COICOP), у децембру 2017. године у односу на претходни мјесец, у просјеку је забиљежен пад нивоа цијена у одјељцима Одјећа и обућа за 2,7%, Намјештај, кућни апарати и редовно одржавање куће за 0,4%, Остала добра и услуге за 0,3%, Здравство за 0,1%, Рекреација и култура за 0,1% те Ресторани и хотели за 0,1%.

In December 2017, on average, there was no registered change in price levels.

By divisions of COICOP classification in December 2017 compared to previous month, price levels recorded in Bosnia and Herzegovina did not show any change.

Higher prices in divisions of Transport, Alcoholic beverages and tobacco, Housing, water, electricity, gas and other fuels.

By divisions of COICOP classification, in December of 2017 as compared to the previous month, the price index increased in divisions of Transport by 0,9%, Alcoholic beverages and tobacco by 0,1%, Housing, water, electricity, gas and other fuels by 0,1%.

Lower prices in divisions of Clothing and footwear, Furniture, household equipment and routine maintenance, Other goods and services, Health, Recreation and culture and Restaurants and hotels.

By divisions of COICOP classification in December 2017 compared to previous month, the price index decreased in divisions of Clothing and footwear by 2,7%, Furniture, household equipment and routine maintenance by 0,4%, Other goods and services by 0,3%, Health by 0,1%, Recreation and culture by 0,1% and Restaurants and hotels by 0,1%.

У осталим одјељцима према намјени потрошње (COICOP), за исти период нису забиљежене просјечне мјесечне промјене нивоа цијена.

На годишњем нивоу је у просјеку забиљежен раст нивоа цијена од 1,2%.

Ниво цијена у децембру 2017. у односу на исти мјесец претходне године виши је за 1,2%.

Просјечни раст цијена је забиљежен у одјељцима Алкохолна пића и дуван за 6,1%, Превоз за 3,1%, Становање, вода, електрична енергија, гас и други енергенти за 1,7%, Храна и безалкохолна пића за 1,5%, Здравство за 1,2%, Рекреација и култура за 1,1%, образовање за 0,4%, Комуникације за 0,3%. Просјечни пад цијена забиљежен је у одјељцима Одјећа о бућа за 7,1%, Намјештај, кућни апарати и редовно одржавање куће за 1,0%, Остала добра и услуге за 0,1%.

In other divisions of COICOP classification, in the same period there were no average price level changes registered.

On annual level, on average, price levels increased by 1,2%.

The price level in December 2017 as compared to the same month of the previous year increased by 1,2%.

The increase of prices on average was recorded in divisions of Alcoholic beverages and tobacco by 6,1%, Transport by 3,1%, Housing, water, electricity, gas and other fuels by 1,7%, Food and non-alcoholic beverages by 1,5%, Health by 1,2%, Recreation and culture by 1,1%, Education by 0,4%, Communications by 0,3%.

The average decrease of prices was recorded in divisions of Clothing and footwear by 7,1%, Furniture, household equipment and regular maintenance by 1,0%, Other goods and services by 0,1%.

Индекс потрошачких цијена према класификацији COICOP у децембру 2017. године

The Consumer Price Index by COICOP classification in December 2017

COICOP	Одјељак	XII 2017 XI 2017	XII 2017 XII 2016	I-XII 2017 I-XII 2016	XII 2017 Ø2010	Division	COICOP
00	Укупан индекс	100,0	101,2	101,3	104,0	Total Index	00
01	Храна и безалкохолна пића	100,0	101,5	101,0	103,3	Food and non-alcoholic beverages	01
01.1	Храна	100,1	101,6	100,7	103,0	Food	01.1
01.2	Безалкохолна пића	99,3	101,0	103,2	105,1	Non-alcoholic drinks	01.2
02	Алкохолна пића и дуван	100,1	106,1	105,2	165,3	Alcoholic beverages and tobacco	02
02.1	Алкохолна пића	100,5	98,9	100,1	101,8	Alcoholic drinks	02.1
02.2	Дуван	100,0	107,7	106,4	190,9	Tobacco	02.2
03	Одјећа и обућа	97,3	92,9	92,2	57,5	Clothing and footwear	03
03.1	Одјећа	96,2	92,9	92,0	58,2	Clothing	03.1
03.2	Обућа	99,3	92,9	92,6	55,3	Footwear	03.2
04	Становање, вода, електрична енергија, гас и	100,1	101,7	101,7	113,7	Housing, water, electricity, gas and other fuels	04
04.1	Станарина	100,2	106,4	106,1	115,7	Actual rentals for housing	04.1
04.3	Одржавање и поправка стана	100,0	100,0	100,0	101,7	Maintenance and repair of the dwelling	04.3
04.4	Водоснабдијевање и различите комunalне услуге	100,0	100,7	100,4	124,6	Water supply and miscellaneous services relating to the	04.4
04.5	Електрична енергија, гас и други енергенти	100,1	101,7	101,7	113,5	Electricity, gas and other fuels	04.5
05	Намјештај, кућански апарати и редовно одржавање куће	99,6	99,0	99,0	99,7	Furnishings, household equipment and routine maintenance of the house	05
05.1	Намјештај, покућство, теписи и остале подне покривке	99,8	97,6	98,7	97,5	Furniture and furnishings, carpets and other floor coverings	05.1
05.2	Текстилни производи за	99,2	97,4	98,1	95,3	Household textiles	05.2
05.3	Кућански уређаји	100,0	98,8	99,8	99,2	Household appliances	05.3
05.4	Стаклено и стоно посуђе	99,8	96,0	96,1	94,4	Glassware, tableware and household utensils	05.4
05.5	Алат и опрема за кућу и врт	100,0	101,3	99,8	107,5	Tools and equipment for house and garden	05.5
05.6	Добра и услуге за редовно одржавање куће	99,1	99,9	99,0	100,5	Goods and services for routine household maintenance	05.6
06	Здравство	99,9	101,2	100,8	99,5	Health	06
06.1	Медицински производи, помагала и опрема	99,9	101,7	101,8	99,5	Medical products, appliances and equipment	06.1
06.2	Здравствене услуге, осим болничких	99,8	100,2	97,4	97,9	Out-patient services	06.2
06.3	Болничке усл	100,0	100,0	102,6	104,6	Hospital services	06.3
07	Превоз	100,9	103,1	105,6	103,0	Transport	07
07.1	Куповина возила	100,2	101,0	100,8	101,1	Purchase of vehicles	07.1
07.2	Употреба превозних средстава	101,2	104,3	107,4	103,5	Operation of personal transport equipment	07.2
07.3	Услуге превоза	99,8	99,0	101,8	105,7	Transport services	07.3

*наставак табеле

COICOP	Одјељак	XII 2017 XI 2017	XII 2017 XII 2016	I-XII 2017 I-XII 2016	XII 2017 Ø2010	Division	COICOP
08	Комуникације	100,0	100,3	100,8	109,7	Communication	08
08.1	Поштанске	100,0	100,0	100,0	108,6	Postal services	08.1
08.2	Телефонска и телефакс опрема	99,6	85,8	87,9	66,7	Telephone and telefax equipment	08.2
08.3	Телефонске и телефакс услуге	100,0	100,5	101,0	110,8	Telephone and telefax services	08.3
09	Рекреација и култура	99,9	101,1	101,1	103,7	Recreation and culture	09
09.1	Аудиовизуелна, фото и информатичка	99,5	97,7	96,6	81,6	Audio-visual, photo and information processing equipment	09.1
09.2	Остала трајна добра за рекреацију и културу	100,0	98,5	102,5	110,5	Other major durables for recreation and culture	09.2
09.3	Остали предмети и опрема за рекреацију, врт и кућни љубимци	99,5	99,4	99,3	99,6	Other recreational items and equipment. gardens and pets	09.3
09.4	Услуге рекреације и културе	100,0	102,8	103,5	113,4	Recreational and cultural services	09.4
09.5	Новине, књиге и писаћи прибор	100,1	100,7	100,6	102,4	Newspapers, books and stationery	09.5
09.6	Пакет аранжмани	99,7	106,2	104,3	139,2	Package holidays	09.6
10	Образовање	100,0	100,4	100,7	106,3	Education	10
10.1	Предшколско и основно образовање	100,0	100,7	101,3	116,2	Pre-primary and primary education	10.1
10.2	Средњошколско образовање	100,0	99,5	100,1	*	Secondary education	10.2
10.4	Универзитетско образовање	100,0	100,0	100,3	103,3	High school and university education	10.4
10.5	Образовање недефинисано по нивоу	100,1	101,8	101,7	108,9	Education not definable by level	10.5
11	Ресторани и хотели	99,9	100,0	100,3	105,5	Restaurants and hotels	11
11.1	Услуге исхране	99,9	100,4	100,5	106,2	Catering services	11.1
11.2	Услуге смјештаја	100,0	98,4	99,5	102,8	Accommodation services	11.2
12	Остала добра и услуге	99,7	99,9	99,7	100,2	Other goods and services	12
12.1	Лична нега	99,5	99,7	99,2	99,3	Personal care	12.1
12.3	Лични предмети друге намјене	99,6	98,9	98,5	97,6	Personal effects n.e.c.	12.3
12.5	Осигурање	100,0	100,0	100,0	100,0	Insurance	12.5
12.6	Финансијске услуге	100,0	104,4	103,2	*	Financial services	12.6
12.7	Остале услуге	100,0	100,3	101,2	103,8	Other services n.e.c.	12.7

*-Референтни индекс недоступан ради накнадног увођења на листу производа.

Дефиниција индекса потрошачких цијена

Индекс потрошачких цијена представља мјеру промјена цијена производа и услуга које домаћинстава купују ради задовољења својих личних потреба на економској територији Босне и Херцеговине.

Намјена

Сврха прикупљања потрошачких цијена у Босни и Херцеговини је добијање мјере инфлације у земљи, ентитетима и Дистрикту Брчко. Поред тога индекс потрошачких цијена се користи и за усклађивање плата и зарада у складу са колективним уговорима, те мировина и социјалних давања. Такође се користи и за очување вриједности код уговора с индексним клаузулама, омогућује упоређивање стопе инфлације с другим земљама, омогућује упоређивање кретања цијена унутар земље између појединих региона и служи као основ за дефлационирање појединих макроекономских агрегата у статистици националних рачуна и у друге сврхе.

Индекс потрошачких цијена у Босни и Херцеговини

Индекс потрошачких цијена у Босни и Херцеговини израчунава се на основу репрезентативне листе производа коју у 2017. години чини 601 производ. Сваког мјесеца прикупља се око 21000 цијена на унапријед дефинисаном узорку продајних мјеста на дванаест географских локација.

Обухват индекса

Географски обухват. Цијене се прикупљају на дванаест локација (градова) у земљи (Бања Лука, Бихаћ, Бијељина, Брчко, Добој, Источно Сарајево, Мостар, Приједор, Сарајево, Требиње, Тузла, Зеница) одабраних према критерију броја становника и њиховој улози у географском подручју којем припадају.

Обухват производа. Обухваћени су најважнији производи и услуге које купује становништво ради финалне потрошње. Обухват добара и услуга редовито се ревидира да би се очувала репрезентативност листе производа с обзиром на укусе потрошача и њихове навике у погледу куповине.

Defintion of Consumer Price Index

Consumer Price Index represents a measure of average prices (goods and services) which consumers buy for their personal needs.

Purpose

Consumer Price Index in Bosnia and Herzegovina is used as a measure of inflation in state, entites and District Brcko. It can be used as an indicator of values with index clauses, it also serves as a deflator of final consumer purchasing power and it is also used in inflation comaprison among other regions. CPI can serve as a deflator of National accounts data and other purposes.

Consumer Price Index in Bosnia and Herzegovina

Consumer Price Index in Bosnia and Herzegovina is calculated on the basis of the resrepresentative list of products that in year 2017 consisting of 601 different items. Each month over 21 000 prices are being collected in accordance with defined sample of outlets and 12 geographical locations.

Scope of the index

Geographic coverage. The prices are being collected in 12 geographic locations (towns) in country (Banja Luka, Bihac, Bijeljina, Brcko, Doboј, Istочно Sarajevo, Mostar, Prijedor, Sarajevo, Trebinje, Tuzla, Zenica) chosen by the criterion of their weight in terms of population and their role with respect to the geographical areas that they belong to.

Product coverage. All relevant goods and services bought by the reference population for the purpose of final consumption are included in the index. The coverage of goods and services is reviwed regularly in order to ensure the representativnes of the basket with respect to the consumer tastes and purchasing practices.

Снимање цијена

Све цијене се прикупљају локално на начин да сниматељи од ентитетских Завода за статистику и Агенције за статистику БиХ добијају јасне спецификације назива производа и његове COICOP шифре те јединице мјере које требају посматрати на терену. Сниматељи на основу тих информација самостално бирају конкретан производ чију ће цијену снимати на одређеном продајном мјесту. Сниматељ мора изабрати конкретни производ у складу са критеријем најпродаванијег производа на датом продајном мјесту. Да би се осигурало да сниматељи из мјесеца у мјесец снимају цијене истих производа, те како би се могло пратити које производе сниматељи проматрају на терену они у упитник уносе и унапријед дефинисан скуп додатних карактеристика производа и информације о евентуалним замјенама производа уколико их буде. Такав начин снимања омогућује праћење промјене кретања цијена између два раздобља, али не и поређење просјечне цијене између различитих географских локација.

За потребе индекса потрошачких цијена снимање цијена се врши сљедећих дана у мјесецу:

- за пољопривредне производе који се продају на тржницама цијене се прикупљају два пута мјесечно и то у првом и трећем тједну у мјесецу;
- за све остале производе цијене се сукладно важећим Европским регулативама прикупљају једанпут мјесечно (између 1. и 21. у мјесецу) с тим да се нужно одржава исти интервал између прикупљања.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчун индекса потрошачких цијена су коефицијенти који одражавају релативну важност одабраних производа и услуга у укупној потрошњи кућанстава на домаћој територији. Помоћу њих се израчунавају елементарни индекси као пондерирани просједи. Базирани су на подацима повезаним са финалном потрошњом кућанстава и на подацима о броју становника.

Основни извор података за израду пондера за обрачун индекса потрошачких цијена је Анкета о потрошњи домаћинстава. За израчун индекса потрошачких цијена од сјечња 2014. године примјењују се пондери који се базирају на подацима из Анкете о потрошњи домаћинстава за 2011. годину. Пондери се сваке године коригују с

Price collection

All the prices are being collected by the personnel of the statistical institutions in both entities and BHAS. The price collectors receive a clear specifications of the item name, it's COICOP code and unit of measurement that they should collect in specific outlet. They choose a concrete item for price collecting in specific outlet, in accordance with the criterion of the most sold products in that outlet. In order to be sure that the collector is collecting prices for exactly the same items each month, the form for the price collecting also includes the informations on detailed product description in terms of brands, variety and quantity. as well as the informations on possible replacements of items. All of this allows us the monitor the exact price change in two different periods, but not the comparison of average prices between different geographical locations.

For the purposes of CPI calculations the price collection is scheduled as follows:

- *for agricultural products sold on green markets the prices are being collected twice a month, in the first and third week of a month;*
- *for other items the prices, in accordance with European Regulative, are being collected once a month (on the 1 and 21 of the month) with the obligation of maintaining the interval of price collection.*

Weights

Weights used for calculating the CPI reflect relative importance of the sampled goods or services in the total consumption of resident households within the domestic territory. They are used for elementary indices calculations as the weighted averages. They are based on the data linked to the household final consumption and population.

The most important data source for calculating the weights used in the consumer price indices are the Household Budget Survey. Since January 2014 the compilation of the CPI has been based on the weights derived from household expenditures from the Household Budget Survey 2011 updated every year according to price movement recorded in a previous year.

кретањем цијена у претходној години.

Класификација

За класификовање производа из статистике потрошачких цијена употребљава се Класификација личне потрошње према намјени (Classification of Individual Consumption by Purpose- COICOP) која дијели издатке на дванаест основних одјељака производа и услуга за које се израчунавају индекси.

Агрегирање

Израчун индекса потрошачких цијена почиње израчуном елементарних индекса (индекса производа) и индекса репрезентативних ставки на разини градова. При томе се као мјера средње вриједности користи геометријска средина. Агрегирани индекси се након тога израчунавају кориштењем Ласпеурес-ове формуле за пондерирану аритметичку средину, почевши од индекса репрезентативних ставки на разини ентитета све до општег индекса за Босну и Херцеговину. Референтна база за израчун индекса је 2010. година.

Остале дефиниције

Производ: било који производ или услуга за особну потрошњу који се могу купити. Групни назив за производе и услуге.

Репрезентативна ставка: производ на најнижој разини агрегације, односно производ у продајном мјесту на једној географској локацији за који се може процијенити пондер.

Стопа промјене: стопа промјене у специфичном референтном периоду у поређењу са вриједношћу са почетка тог периода или из конкретно дефинисаног ранијег периода.

Classification

The classification of products used in the CPI is based on the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP). The COICOP divides consumer expenditures into twelve different divisions of consumer goods and services.

Aggregation

Consumer Price Index calculation begins with the computation of elementary aggregate indices (items indices) and representative position at the level of towns. Elementary aggregate indices are calculated by using Laspeyres formula for weighted arithmetic mean starting from the level of representative positions indices at the level of entities to the overall index at the level of Bosnia and Herzegovina. Reference base year for index calculation is 2010.

Other definitions

Products: any consumer goods or services that can be purchased. a term covering both goods and services.

Representative position: lowest level of product aggregation. i.e. item in an outlet in a geographic location with a weight.

Rate of change: rate of change of prices in a specific reference period compared with the value from the beginning of that period or from specifically defined earlier period or in a specific period of time.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 911 911 · Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail : bhas@bhas.gov.ba · Интернетска страница/Web site: <http://www.bhas.ba>

Одговара: директор мр Велимир Јукић
Person responsible: M.Sc. Velimir Jukic, Director

Саопштење приредили: Рубина Лигата и Горчин Стојановић
Prepared by: Mrs. Rubina Ligata and Mr. Gorcin Stojanovic

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернет.
First Release data are also published on the Internet
